

Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre Ders Denetiminde Eğitim Müfettişlerinin Öğretmene İlişkin Tutumları* **

Ali Rıza Erdem***, Mehmet Gökhan Eroğul****

Özet

Bu araştırmada ders denetiminde eğitim müfettişlerinin öğretmene ilişkin tutumları hakkında sınıf öğretmenlerinin görüşleri araştırılmıştır. Veriler Murat Demir (2009) tarafından geliştirilen "İlköğretim Müfettişlerinin Ders Teftişlerinin Öğretmenler Tarafından Değerlendirilmesi Anketi" kullanılarak toplanmıştır. Araştırmanın evrenini Denizli ili merkezindeki ilköğretim okullarında görev yapan sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Denizli ili merkezindeki ilköğretim okullarında görev yapan sınıf öğretmenlerine ulaşmak mümkün olmadığından oranlı küme örnekleme yoluyla 408 sınıf öğretmeni örneklem olarak alınmıştır. Verilerin çözümlenmesinde "SPSS For Windows 11.0" paket programı kullanılmıştır. Ölçme aracının iç tutarlılığı Cronbach's Alpha güvenilirlik katsayısı kullanılarak hesaplanmıştır. Uygulama sonucunda elde edilen Cronbach's Alpha güvenilirlik katsayısı $r = 0,91$ 'dir. "Ders denetiminde eğitim müfettişlerinin öğretmene ilişkin tutumları" boyutunda ilköğretim okullarında görev yapan sınıf öğretmenlerinin ölçekteki görüşleri "Katılıyorum" şeklindedir. Eğitim müfettişlerinin ders denetiminde öğretmene ilişkin tutumları konusunda ilköğretim okullarında görev yapan sınıf öğretmenlerinin görüşleri "mesleki kıdem" değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermekte fakat "cinsiyet", "yaş", "en son mezun olunan okul" ve "son üç yıldaki teftiş puanlarının ortalaması" değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Anahtar Sözcükler: Eğitim müfettişleri, ders denetimi, sınıf öğretmeni, tutum, görüş.

According to Primary School Teachers' Opinions, Education Inspectors' Attitudes During the Lesson Inspection

Abstract

In this study, we investigated according to primary school teachers' opinions, about the attitudes on teacher of education inspectors during the lesson inspection. The data was gathered by Murat Demir (2009) through the poll about "The evaluation of lesson inspection of education inspectors by teacher". The population of the study was comprised of primary school teachers at primary schools within Denizli city center borders. Due to the reason, it was almost impossible to reach all the primary school teachers at primary schools within the Denizli city borders, totally 408 primary school teachers of them were included the study through rational sampling method. In the analysis of the data, the package programme of "SPSS for Windows 11.0" while the inner consistency of the measure scale was calculated by using Cronbach's Alpha consistency coefficient. As a result of the application, the Cronbach's Alpha consistency co-efficient was found as $r = 0,91$. As with "the attitudes of education inspectors during the lesson inspection", the primary school teachers' opinions in the scale were "I agree". On the other hand, the primary school teachers' opinions about the attitudes of education inspectors during the lesson inspection show a meaningful difference, based on "occupational ranking", but their opinions do not indicate a meaningful difference based on "the age", "the gender", "the last graduated school" and "the average of the inspection grades in the last three years".

Key Words: Education inspectors, lesson inspection, primary school teachers, attitude, opinion .

* Doç. Dr. Ali Rıza ERDEM danışmanlığında yapılan "Eğitim Müfettişlerince Yapılan Ders Denetimlerinin Sınıf Öğretmenleri Tarafından Değerlendirilmesi" adlı yüksek lisans tezinin bir bölümüdür.

** Bu çalışma 8-10 Eylül 2011 tarihleri arasında Burdur'da Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi tarafından gerçekleştirilen 20. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı'nda sözlü bildiri olarak sunulmuş ve bildiri özet kitabında basılmıştır.

*** Doç. Dr., Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı, DENİZLİ. e-posta: arerdem@pau.edu.tr

**** Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Öğrencisi

Giriş

Literatürde denetimle ilgili birçok tanımlama bulunmaktadır. Aydın (1986:1) denetimi, örgütsel eylemlerin kabul edilen amaçlar doğrultusunda saptanan ilke ve kurallara uygun olup olmadığının anlaşılması süreci olarak tanımlarken Bursalıoğlu (2000:172) denetimi, "kamu ve kurum yararına insan davranışlarını kontrol etme süreci" olarak tanımlamaktadır. Başar (1993:4) ise denetimi; durumu saptama, değerlendirme, sonuçta düzeltme ve geliştirme etkinlikleri yapma olarak tanımlamıştır.

Her örgüt gibi eğitim örgütleri de denetime ihtiyaç duyar ve denetim örgütsel etkililik için vazgeçilmez bir süreçtir. Eğitim sisteminin etkililiğini, denetim belirler. Denetim alt sistemi, eğitim sisteminin en önemli öğelerindedir. Çünkü eğitimin amaçlarına ne derece ulaşıldığının en ussal yolu, denetim yapılarak toplanan verilerin bir değerlendirmesini yapmaktır. Denetim alt sistemi, eğitim sistemi içinde amaçlara ulaşılabilirlik derecesini belirleme, eksiklikleri tamamlama ve yanlışları giderme işlevlerini yerine getirerek ilgililere yön verir. Etkili bir denetim alt yapısı, okulun asıl etkinliği olan öğrenme ve öğretme sürecini iyileştirme amacını taşır (Gökçe, 1994; Sarpkaya, 2004; Sarı, 2005; Özgözcü, 2008; Beycioğlu & Dönmez, 2009; Yılmaz, 2009). Zamanımızda bilimsel gelişmelerden her alanda olduğu gibi eğitimin temel sistemi olan denetim sistemi de etkilenmektedir. Bu nedenle ilköğretim kurumlarında görevli öğretmenlerin ve denetmenlerin değişime katkısı yüksek seviyede olmalıdır. Eğitim müfettişleri eğitim sistemindeki yeniliklerin yerleşmesinde ve eğitimdeki aksaklıkların giderilmesinde önemli yere sahiptir. Bu yüzdende eğitim müfettişlerinden çağdaş, teftiş, yönetim ve liderlik anlayışının gerektirdiği unsurlara sahip olması beklenir.

İlköğretimde çalışan sınıf ve branş öğretmenlerinin Milli Eğitimin amaçlarına gerçekleştirip gerçekleştirmediklerini belirlemek, eğitim-öğretim etkinliklerini etkili ve doğru bir şekilde kullanıp kullanmadıklarını tespit etmek, tüm ülke genelindeki ilköğretimde görevli öğretmenler arasında amaç birliğini sağlamak, bu öğretmenlerin mesleki gelişmelerini takip ederek

mesleklerinde yeterince verimli olmayanların hizmet içi eğitimden geçirilmesini sağlamak ve onların değişime ve gelişime açık olmalarını sağlamak için etkili bir teftişe ihtiyaç vardır. İlköğretimde görev yapan sınıf ve branş öğretmenlerinin teftişini "eğitim müfettişleri" yapmaktadır. Eğitim müfettişleri ilköğretimde çalışan öğretmenleri denetleyerek eğitim öğretim sürecinin ve öğretmenler tarafından yetiştirilen ürünün istenilen özellikte olup olmadığının kontrol etme ve öğretmenlere takdir ettiği puanlarla da üst sistemlere ve karar mercilerine geri bildirim sağlamakla görevlidir.

Ders Denetimi

Ders denetimi, 'öğretmenlerin kendi aralarındaki yeterliğini, çalışmasını, uyguladıkları yöntemleri, bunları uygulamadaki yeterliğini ve öğrencilerin yetişmedüzeyleriniinceleyipdeğerlendirmeyi" amaçlayan denetim türüdür. Ders denetimi yalnızca var olan durumun tespit edilmesini değil, varsa eksiklerin giderilmesinde veya mevcut durumun geliştirilmesinde öğretmenlere rehberlik edilmesini de kapsar. Ayrıca, öğretmen değerlendirilmesi yalnızca girilen dersteki performansına göre değil aynı zamanda yıllık programla günlük planların örtüşüp örtüşmediği, sorduğu soruların düzeyi, verdiği ödevler, yanlışları düzeltmede dikkati ve buna benzer birçok ders içi ve ders dışı faaliyetlere göre de yapılır (Taymaz, 2002).

Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Müfettişleri Başkanlıkları Rehberlik ve Teftiş Yönergesine (2001) göre ders denetimi öğretmenlerin aşağdaki hususlar gözlenerek değerlendirilmelerini kapsamaktadır: (1) Dersliğin eğitim öğretime hazırlık durumu, (2) Eğitim-öğretim durumu ve (3) Yönetim-çevre ilişkileri ve mesleki gelişimi

Ders Denetiminin Amaçları

Ders denetiminin amaçları denetimin genel amaçları içinde yer almakta ve Taymaz (2002: 160) tarafından şu şekilde sıralanmaktadır: (1) Öğretmenin, öğretimdeki başarı derecesi hakkında bilgi edinmek.(2) Öğretmenin özellikle iyi ve ümit verici karakteristiklerini saptamak. (3) Öğretmenin öğretimdeki eksik yönlerini belirlemek, giderici önerilerde bulunmak. (4) Öğretmenleri görevlerini en

iyi şekilde yapmaya özendirir. (5) Okulda yapılan öğretimde birlik sağlamak üzere yardımcı olmak. (6) Öğretmenlere yapılan yardımlarla teftiş programlarına güvenlerini arttırmak. (7) Okulda öğretmenlerin uyguladığı öğretim yöntemlerini geliştirmek. (8) Öğretim araçlarının sağlanması ve uygulanmasında yardımcı olmak. (9) Öğrenci başarısının bilimsel yöntemlerle ölçülmesi ve değerlendirilmesinde yardımcı olmak. (10) Öğretmene karşılaştığı sorunları çözümlenmede yol göstermek.

Ders denetiminde temel amacın öğretmenlere yardım etmek olduğu söylenebilir. Şüphesiz öğretmene yardımcı olmanın temel amacı da öğrenme öğretme sürecinin geliştirilmesidir (Seçkin, 1998). Bu temel amaç doğrultusunda, öğretimi iyileştirmek için öğretmenin sınıf içindeki davranışlarının etkilenmesi, öğretimle ilgili materyal ve yöntemlerin seçilmesi, değerlendirilmesi ve kullanılmasında ona yardımcı olunması ve ona liderlik yapılması amaçlanmıştır (Şişman, 2002).

Ders Denetiminin Yapılması

Sınıf, okulda öğretimin gerçekleşmesinde en temel mekânlardan biridir. Spears'a göre sınıf okulda öğretme durumunun kalbidir ve bu nedenle ders denetimi de genellikle sınıfta gerçekleştirilir. Ders ziyaretleri yalnızca eğitimsel planın izlenmesi, öğretimin bazı evrelerine katkı, öğrencilere yardım, geleceği planlamaya öneriler almak için gerçekleştirildiği gibi öğretmenin isteği üzerine sadece iş doyumunu sağlamak için de yapılabilir. Derse girmeden önce öğretmene haber verilmesi ve hatta öğretmenle birlikte planlama yapılması da müfettişin dersten önce gerçekleştirmesi gereken etkinliklerden birisidir. Ders ziyaretinin, öğretmenin kendini daha iyi hissedeceği ve daha iyi performans sergileyebileceğini düşündüğü zaman gerçekleştirilmesi daha verimli olacaktır. Böylelikle bir güven ortamı oluşmuş olur ve öğretmen dersine girilmesi konusunda daha istekli hale gelebilir (akt Yalçınkaya, 1992: 44-45).

Müfettiş, sınıfa öğretmenle birlikte girmeye özen göstermeli ve sınıfta da dikkat çekmeyecek bir şekilde uygun yere oturmalıdır. Diğer dikkat etmesi gereken bir husus da

derste çok fazla not almaktan kaçınmasıdır. Kısa notlar alıp sınıftan çıktıktan sonra yorumlayabilir. Çünkü onun sınıfta sürekli not alır vaziyette olması hem öğretmen hem de öğrencileri rahatsız eder. Ayrıca dersten birlikte çıkılmasına da olabildiğince dikkat edilmelidir (Burton, 1923'den akt: Sarıkaya, 2008: 32). Ders öncesinde olduğu gibi dersten sonra da öğretmenle görüşme yapılması gerekmektedir. Görüşmenin öncelikle bireysel olarak yapılması önemlidir. Öğretmenlerle, onların olumlu ve olumsuz yönlerinin paylaşılması ve birlikte denetimin genel bir değerlendirmesinin yapılması gerektiği düşünülmektedir. Müfettiş bu süreçte tutum ve davranışlarına özen göstermeli, iyi ilişkiler kurmalı ve becerilerini sergileyebilmelidir (Başar, 1993: 40).

Taymaz (2002: 162), bir öğretim kurumunda öğretmenin ders denetiminin belirlenen kurallara uygun olarak aşağıda sıralanan işlemlerle yapıldığını belirtmektedir. (1) Denetim planı hazırlanır. (2) Öğretmen hakkında bilgi sağlanır. (3) Öğretmenle ön görüşme yapılır. (4) Ders planı ve hazırlıklarına bakılır. (5) Öğretmene denetim zamanı duyurulur. (6) Sınıfa öğretmenle birlikte girilir. (7) Öğrencilerle tanışma sağlanır. (8) Uygun bir yere oturulur. (9) Olumlu bir hava yaratılır. (10) Sınıfın bir üyesi gibi davranılır. (11) Yapılan öğretim izlenir. (12) Planlı gözlem yapılır. (13) Öğretim etkinliğine katılır. (14) Ders araçlarının kullanılması gözlenir. (15) Ders veya uygulama sonucu beklenir. (16) Dershaneden birlikte çıkarılır. (17) Ödev ve sınav belgelerine bakılır. (18) Ders dışı etkinlikler incelenir. (19) Öğretmenle görüşülür. (20) Öğretmen teftiş formu doldurulur.

Ders denetiminde gerçekleştirilmesi gereken etkinlikleri denetim öncesi, denetim esnası ve denetim sonrası etkinlikler olarak gruplandırmak mümkündür. Bu durumda, denetim planının hazırlanması, öğretmen hakkında bilgi alınması, ders planı ve hazırlıkların incelenmesi ve denetim zamanının öğretmene duyurulması denetim öncesinde müfettişlerin gerçekleştirdiği etkinlikler sınıfına girmektedir. Derse öğretmenle birlikte girilmesi, öğrencilerle tanışılması, uygun bir yere oturulması, sınıfta olumlu bir hava yaratılıp sınıfın bir üyesi gibi davranılması, dikkatli gözlem yapılarak öğretim

etkinliklerine katılınması ve dersin sonuna kadar beklenerek dersten öğretmenle birlikte çıkılması denetimi esnasında gerçekleştirilen etkinliklerdendir. Denetim sonrasındaki etkinliklerin ise ödev ve sınav belgelerine bakılması, ders dışı etkinliklerin incelenmesi ve öğretmenle görüşülüp öğretmen denetim formunun doldurulması olduğunu söylemek mümkündür.

Ders Denetiminde Göz Önünde Bulundurulacak Hususlar

Ders denetiminin amacına ulaşabilmesi bazı hususların göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Müfettişleri Başkanlıkları Rehberlik ve Teftiş Yönergesinin (2001) 21. maddesine göre resmi ve özel ilköğretim okullarında görevli sınıf ve ders öğretmenlerinin denetiminde göz önünde bulundurulacak esaslar şu şekildedir: (1) Denetim grupça yapılan planlamaya uygun olarak yürütülür. (2) Sınıf ve ders denetimini değerlendirmek üzere "Öğretmen Teftiş Formu" kullanılır. (3) Öğretmenin denetiminden önce, yöneticiden öğretmen hakkında bilgi alınır. (4) Denetimi yapılacak öğretmen ile denetimden önce görüşülür. (5) Müfettiş sınıfa öğretmenle birlikte girer. (6) Müfettiş denetim sırasında sınıfın bir üyesi gibi davranır. (7) Müfettiş sınıftan öğretmenle birlikte çıkar. (8) Müfettiş teftiş sonunda öğretmenle görüşür. (9) Öğretmenin birden fazla dersi ve sınıfı varsa e az ikisindeki öğretimi gözlenir. (10) Denetimde çevre şart ve imkânları dikkate alınır. (11) Denetim sonunda yapılan değerlendirmeler kesin olarak belirlenir. (12) Denetim sonunda zümre ve şube öğretmenleri ile ayrı ayrı veya birlikte toplantılar düzenlenir. (13) Gözlenen davranışlarla ilgili olarak gerektiğinde öğretmen ve öğrencilere soru sorulabilir, açıklama yapılabilir, bilgi ve belge istenebilir. (14) Sınıf ve branş öğretmenlerinin denetimi de stajyer öğretmenlerin en az üç ders saati diğer öğretmenlerin en az iki ders saati denetimi esastır.

Ders denetiminde karşılaşılan sorunlar

Ders denetiminde karşılaşılan sorunların tespitine yönelik olarak birçok araştırma yapılmıştır. Bu araştırmalarda ders denetiminin yapılaş biçimi, ders denetiminde denetmen-öğretmen ilişkisi, ders denetiminde

denetmenin öğretmene yönelik tutumları, ders denetiminde öğretmenin denetmene yönelik tutumları araştırılmıştır.

Can'ın (2004) yaptığı "İlköğretim öğretmenlerinin denetimi ve sorunları" başlıklı çalışmasına göre ilköğretim okullarında denetim doğal olarak işlemiyor (davranışlar yapmacık, göstermelik ve yapay). Müfettişin geleceğini öğrenen okul yöneticisi öğretmenleri bilgilendiriyor. Okul ve sınıf için gerekli köse, afis ve resimler ile planlar tamamlanıyor. Öğretmenler sınıfını denetime uygun hale getiriyor. Müdür okulunu, öğretmen ise sınıfını olduğundan fazla göstermeye çalışıyor. İlişkiler ve konuşmalar daha çok yapaydır. Dolayısıyla samimi, etkili ve objektif denetim yaşanmıyor.

Demirtaş & Ersözlü'nün (2007) "İlköğretim okulu öğretmenlerinin görüşleri bağlamında teftiş sürecinde etik (Tokat ili örneği)" başlıklı araştırmasına göre ilköğretim öğretmenleri "Çalışmalarımız müfettişler tarafından objektif olarak değerlendirilmektedir." (\bar{X} = 2.38- katılmıyorum), "Teftiş sırasında kişiliğimize değil yaptığımız çalışmalara yönelik eleştiride bulunmaktadır." (\bar{X} = 3.18- kararsızım), "Teftiş esnasında mesleki kişiliğime saygı duyulmakta buna uygun tarzda hitap edilmektedir." (\bar{X} = 3.38- kararsızım), "Rehberlik ve teftiş sırasında sınıftaki otoriteme saygı duyularak hareket edilmektedir." (\bar{X} = 3.63- katılıyorum) düzeyinde görüş belirtmişlerdir.

İnal'a (2008) göre öğretmenlerin ders denetimi yolu ile değerlendirilmesinde karşılaşılan sorunlar aşağıdaki şekilde özetlenebilir: (1) Ders denetimi yolu ile yapılan değerlendirmeler, öğretmenlerin geliştirilip yetiştirilmesinde fazla etkili değildir. (2) Ders denetimi yolu ile yapılan değerlendirmeler, öğretmen başarısını objektif olarak ölçmekten uzaktır. (3) Ders denetimleri için ayrılan süre öğretmenleri bütün yönleri ile tanıyıp değerlendirmeye yetmemektedir. (4) Ders denetimi yapan müfettişler, öğretmenlere gerekli rehberlik ve güdülemede bulunmamaktadırlar. (5) Öğretmenler, müfettişlerin tutum ve davranışlarından genellikle hoşnut değildirler. (6) Müfettişlerin, öğretmenleri değerlendirirken okul müdürünün etkisi altında kaldıkları genel bir kanıdır. (7) Öğretmenler, siyasal görüşlerinin

kimi müfettişler tarafından bilinmesinin değerlendirmeye olumsuz etkileri olacağını sanmaktadırlar.

Dağlı & Akyıldız'ın (2009) ın "İlköğretim öğretmenlerinin görüşlerine göre ilköğretim denetmenlerinin etik davranışları" başlıklı araştırmasına göre "Öğretmenleri tanımaya ve anlamaya çalışır" ifadesine öğretmenlerin %27.2'sinin hiç, %33.3'ünün az, %25.9'unun orta, %9'unun çok, %4.5'inin de tamamen katıldığı görülmüştür. Öğretmenlerin bu davranış ifadesine katılmalarına ilişkin ortalama değer 2.30 olup; bu değer, öğretmenlerin bu davranış ifadesine "az katılıyorum" derecesinde katıldığını göstermektedir. "İnceleme ve araştırma için gerekli olmadıkça özel yaşama ilişkin bilgi istemekten kaçınır" ifadesine öğretmenlerin %8.6'sının hiç, %14.3'ünün az, %27.2'sinin orta, %29.4'ünün çok, %20.4'ünün de tamamen katıldığı görülmüştür. Öğretmenlerin bu davranış ifadesine katılmalarına ilişkin ortalama değer 3.38 olup; bu değer, öğretmenlerin bu davranış ifadesine "orta derecede katılıyorum" derecesine denk gelmektedir.

Uğurlu'nun (2010) "Öğretmenlerin eğitim müfettişlerinin etik davranışlarına ilişkin görüşleri" başlıklı araştırmasına göre ilköğretim öğretmenleri eğitim müfettişleri için "Resmi davranır" yargısını ($\bar{X}=3,84$) ortalaması ile "yüksek" düzeyde belirtmişlerdir.

Gündüz'ün (2010) "İlköğretim okullarında görev yapan yönetici ve öğretmenlerin ilköğretim müfettişlerine ilişkin tutumlarının incelenmesi" başlıklı araştırmasına göre ilköğretim okullarında görev yapan yönetici ve öğretmenler "Müfettişlerden yeterince saygı görüyorum" maddesine ($\bar{X}=3,2594$) aritmetik ortalama ile "kararsızım" demişlerdir. "Müfettişler eğitim öğretimden çok, evraklarla ilgilenirler" maddesine ($\bar{X}=3,57$) aritmetik ortalama ile "katılıyorum" demişlerdir.

Özdemir; Boydak Özkan ve Akgün'ün (25.08.2011) "Denetlenenlerin Rehberlik / Teftiş Sürecinde Memnun Oldukları / Olmadıkları Hususlar" başlıklı araştırmasında katılımcılar; denetmenlerin, öğretmenin moral ve motivasyonunu düşürecek tavır ve tutumları, yapıcı olmayan eleştirileri ve denetim esnasında onur kırıcı söz ve davranışlardan

kaçınılması gerekliliği üzerinde durmuştur. Üzerinde önemle durulması gereken konulardan bir diğeri ise, denetmenlerin saygıdan uzak davranışlar sergilediğinin ileri sürüldüğü katılımcı görüşleridir.

Çalışmanın Amacı

Bu çalışmada (1) Ders denetiminde eğitim müfettişlerinin öğretmene ilişkin tutumları konusunda sınıf öğretmenlerinin görüşleri (2) Ders denetiminde eğitim müfettişlerinin öğretmene ilişkin tutumları konusunda sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin cinsiyet, yaş, mesleki kıdem, en son mezun olduğu okul ve son üç yıllık teftiş puanı ortalamasına göre farklılık gösterip göstermediği araştırılmıştır.

Yöntem

Bu çalışmanın yürütülmesinde, genel tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modeli, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Genel tarama modelinde, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak için, evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde tarama yapılmaktadır (Karasar,2007).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Denizli ili merkezindeki ilköğretim okullarında görev yapan sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Denizli ili merkezindeki ilköğretim okullarında görev yapan sınıf öğretmenlerine ulaşmak mümkün olmadığından oranlı küme örnekleme yoluyla 408 sınıf öğretmeni örneklem olarak alınmıştır.

Veri toplama aracı ve güvenilirliği

Veriler Murat Demir (2009) tarafından geliştirilen "İlköğretim Müfettişlerinin Ders Teftişlerinin Öğretmenler Tarafından Değerlendirilmesi Anketi" kullanılarak toplanmıştır. Veri toplama aracı olan anketler örnekleme seçilen Denizli ili merkez ilköğretim okullarında çalışan 418 öğretmene dağıtılmıştır. Öğretmenlere anket uygulama amacı hakkında bilgi verilerek isim yazmadan içtenlikle cevaplamaları istenmiştir. Geriye dönen 412 anketten 408 tanesi geçerli bulunarak değerlendirmeye alınmıştır.

Güvenirlik, bir korelasyon katsayısı (r) ile belirlenir ve sıfır ile bir arasında değişen değerler alır. Değer (1.00)'e yaklaştıkça güvenilirliğin yüksek olduğu kabul edilir (Karasar, 2006). Ölçme aracının iç tutarlılığı Cronbach's Alpha güvenilirlik katsayısı kullanılarak hesaplanmıştır. Uygulama sonucunda elde edilen Cronbach's Alpha güvenilirlik katsayısı $r = 0,91$ 'dir. Güvenirlik katsayısı .90 olan bir test için bireyler arası gözlenen test puanlarındaki farkların %90 oranında gerçek farkları, %10 oranında ise hatayı yansıttığı söylenebilir. Bir test için hesaplanan güvenilirlik katsayısının .70 ve daha yüksek olması test puanlarının güvenilirliği için genel olarak yeterli görölmektedir (Büyüköztürk, 2007).

Verilerin Çözömlenmesi

Veri toplama aracıyla elde edilen veriler ilk olarak bilgisayara aktarılmıştır. Verilerin çözömlenmesinde "SPSS For Windows 11.0" paket programı kullanılmıştır. Anketteki sorulara verilen cevaplar alt problemlere uygun olarak bilgisayarda kodlanmıştır. (1) Cinsiyet, (2)Yas, (3) Kıdem, (4) En Son Mezun Olunan Okul ve (5) son üç yıllık teftiş puanı ortalaması bazında gruplamalar yapılmış, her soru maddesi verilen cevaplara uygun olarak puanlanarak dörtlü dereceleme ölçeğine göre; kesinlikle katılıyorum (4), katılıyorum (3), çok az katılıyorum (2), hiç katılmıyorum (1) koduyla kodlanarak veri girişı yapılmıştır.

Ölçeğin uygulanması sonucunda elde edilen verileri çözömlenmede "betimsel istatistik" teknikleri (frekans, yüzde, aritmetik ortalama) ve verilerin dağılımı normal

dağılım gösterdiğinden "vardamsal istatistik" teknikleri (t testi, varyans analizi) kullanılmıştır. Bağımlı değişkenin normal dağılım gösterip göstermediğini tespit için tek örneklemli Kolmogorov Simirnov testi yapılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre bağımlı değişkenin normal dağılım gösterdiği belirlenmiştir ($z:1,096$ $p > 0,181$). Bu nedenle parametrik testlerden t- testi, Annova testi kullanılmıştır.

Sürekli olan ölçekteki cevap seçenekleri, istatistiksel işlemlerle elde edilen sonuçların yorumlanabilmesi için geliştirilen bir ölçekle "sürekli" hale getirilmiştir. Sorunla karşılaşıma derecesi bölümündeki 3 aralık 4 seçeneğe bölünmüş ($3: 4 = 0.75$); bulunan sayı seçenekleri temsil eden en alt sayıdan itibaren ilave edilerek:

- 1.00 – 1.75 Hiç Katılmıyorum
- 1.76 – 2.50 Çok Az Katılıyorum
- 2.51 – 3.25 Katılıyorum
- 3.26 – 4.00 Kesinlikle Katılıyorum

şeklinde yorumlanmıştır.

Bulgular ve Tartışma

Bu bölümde daha önce belirlenmiş olan alt problemlere yanıt verilmiş ve bulgular tartışılmıştır.

Ders Denetiminde Eğitim Müfettişlerinin Öğretmene İlişkin Tutumlarına İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri

"Ders denetiminde eğitim müfettişlerinin öğretmene ilişkin tutumları" boyutunda sınıf öğretmenlerinin ölçekteki görüşleri "Katılıyorum" şeklindedir. Sınıf öğretmenlerinin ders denetiminde eğitim

Tablo 1 Ders Denetiminde Eğitim Müfettişlerinin Öğretmene İlişkin Tutumları Konusunda Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerine İlişkin Puanların Frekans Değerleri

Eğitim müfettişlerinin ders denetiminde öğretmene ilişkin tutumları	Frekans	%	Katılım Düzeyi
1.00-1.75	36	8,8	Hiç Katılmıyorum
1.76-2.40	131	32,1	Çok Az Katılıyorum
2.51-3.25	185	45,3	Katılıyorum
3.26-4.00	56	13,7	Kesinlikle Katılıyorum
Toplam	408	100,0	

müfettişlerinin öğretmene ilişkin tutumları boyutundaki ölçekteki görüşleri % 8,8'i "Hiç Katılmıyorum", % 32,1'i "Çok Az Katılıyorum", % 45,3'ü "Katılıyorum", %13,7'si "Kesinlikle Katılıyorum" şeklindedir (Tablo1).

Ders denetiminde eğitim müfettişlerinin öğretmene ilişkin tutumları" boyutunda sınıf öğretmenlerinin ölçekteki görüşleri "katılıyorum" şeklinde olması eğitim müfettişlerinin öğretmenlere ilişkin tutumları açısından sınıf öğretmenlerinin memnun olduklarını göstermektedir. Demir'in

"İlköğretim Müfettişlerinin Ders Teftişlerinin Öğretmenler Tarafından Değerlendirilmesi" adlı çalışmasında da öğretmenlerin eğitim müfettişlerinin öğretmene ilişkin tutumu hakkındaki algıları "katılıyorum" seviyesinde olumlu çıkmıştır. Bunun nedeni olarak denetim sistemindeki gelişmeler ve değişiklikler gösterilebilir.

"Ders denetiminde eğitim müfettişlerinin öğretmene ilişkin tutumları" boyutunda sınıf öğretmenlerinin ölçekteki maddelere ilişkin görüşleri Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2 Ders Denetiminde Eğitim Müfettişlerinin Öğretmene İlişkin Tutumlarına İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri (Anket Maddelerine Göre)

Soru No	Anket sorusu	N	\bar{X}	Sd.	Anlamı
mad.8	Yaptığı işlerde olumlu eleştirilere açıktır, " her şeyi ben bilirim" tavrı sergilemez.	408	3,2230	,87091	Katılıyorum
mad.3	Başarılı öğretmenleri güdülemek için takdir, teşekkür vb. yöntemlerle ödüllendirir.	408	2,9706	,92155	
mad.6	Öğretmenlerin başarılı yönlerini takdir eder, özgüvenlerini pekiştirerek, motivasyonlarını sağlar onları cesaretlendirir.	408	2,9044	,88013	
mad.7	Öğretmenlerin okulu benimsemelerini ve okula uyum sağlamaları için öğretmenlere yol gösterir.	408	2,7672	,83663	
mad.5	Öğretmenlerin okul için önemli olduklarını vurgular, onlara inandığını ve güvendiğini hissettirir.	408	2,6593	,87224	
mad.9	Öğretmenlere karşı davranışlarında nazik ve kibardır.	408	2,6275	,81052	
mad.10	Kararsız tutumlar sergileyerek öğretmeni sindirmeye çalışır.	408	2,5956	,92238	
mad.2	Okul içinde ve dışında sergilediği tutum ve davranışlarla öğretmenlere örnek olur.	408	2,4632	,87758	Çok Az Katılıyorum
mad.4	Yasal ödevlerini yerine getirirken kanun ve yönetmeliklere göre hareket eder.	408	2,2157	,75666	
mad.1	Dış görünüşüne dikkat eder, temiz ve güzel giyinmeye özen gösterir.	408	1,9216	,74433	

Sınıf öğretmenleri ders denetiminde eğitim müfettişlerinin öğretmene ilişkin tutumları boyutunda en yüksek katılım puanını "Yaptığı işlerde olumlu eleştirilere açıktır, "her şey ben bilirim" tavrı sergilemez." ($\bar{x}=3,22$) maddesine vermişler ve "katılıyorum" demişlerdir. Sınıf öğretmenleri ders denetimleri sona erdikten sonraki görüşmelerinde kendi düşüncelerine eğitim müfettişlerince önem verildiğini düşünüyor olabilirler. Demir'in 2009 yılında yaptığı araştırmada da ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenler eğitim müfettişlerinin ders denetiminde öğretmene ilişkin tutumları boyutunda "Yaptığı işlerde olumlu eleştirilere açıktır, "her şey ben bilirim" tavrı sergilemez." ($\bar{x}=2,90$) maddesine benzer nitelikte "katılıyorum" demişlerdir ve bu araştırma sonuçlarıyla örtüşmektedir.

Sınıf öğretmenleri ders denetiminde eğitim müfettişlerinin öğretmene ilişkin tutumları boyutunda anket maddelerinden "Okul içinde ve dışında sergilediği tutum ve davranışlarla öğretmenlere örnek olur." ($\bar{x}=2,46$), "Yasal ödevlerini yerine getirirken kanun ve yönetmeliklere göre hareket eder." ($\bar{x}=2,216$), "Dış görünüşüne dikkat eder, temiz ve güzel giyinmeye özen gösterir." ($\bar{x}=1,92$) maddelerine "Çok Az Katılıyorum" demişlerdir. Demir'in 2009 yılında yaptığı araştırmada da ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenler eğitim müfettişlerinin ders denetiminde öğretmene ilişkin tutumları boyutunda anket maddelerinden "Okul içinde ve dışında sergilediği tutum ve davranışlarla öğretmenlere örnek olur." ($\bar{x}=2,60$), "Yasal ödevlerini yerine getirirken kanun ve yönetmeliklere göre hareket eder." ($\bar{x}=2,90$), "Dış görünüşüne dikkat eder, temiz ve güzel giyinmeye özen gösterir." ($\bar{x}=3,10$) maddelerine "Katılıyorum" demişlerdir ve bu araştırma sonuçlarıyla örtüşmemektedir.

Sınıf öğretmenleri ders denetiminde eğitim müfettişlerinin öğretmene ilişkin tutumları boyutunda anket maddelerinden "Başarılı öğretmenleri güdülemek için takdir, teşekkür vb. yöntemlerle ödüllendirir." ($\bar{x}=2,97$), "Öğretmenlerin başarılı yönlerini takdir eder, özgüvenlerini pekiştirerek, motivasyonlarını sağlar onları cesaretlendirir." ($\bar{x}=2,90$), "Öğretmenlerin okulu benimsemelerini ve okula uyum sağlamaları için öğretmenlere yol gösterir." ($\bar{x}=2,76$), "Kararsız tutumlar

sergileyerek öğretmeni sindirmeye çalışır." ($\bar{x}=2,59$) maddelerine "Katılıyorum" demişlerdir. Demir'in 2009 yılında yaptığı araştırmada da ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenler eğitim müfettişlerinin ders denetiminde öğretmene ilişkin tutumları boyutunda anket maddelerinden "Başarılı öğretmenleri güdülemek için takdir, teşekkür vb. yöntemlerle ödüllendirir." ($\bar{x}=2,20$), "Öğretmenlerin başarılı yönlerini takdir eder, özgüvenlerini pekiştirerek, motivasyonlarını sağlar onları cesaretlendirir." ($\bar{x}=2,40$), "Öğretmenlerin okulu benimsemelerini ve okula uyum sağlamaları için öğretmenlere yol gösterir." ($\bar{x}=2,40$), "Kararsız tutumlar sergileyerek öğretmeni sindirmeye çalışır." ($\bar{x}=2,20$) maddelerine "Çok Az Katılıyorum" demişlerdir ve bu araştırma sonuçlarıyla örtüşmemektedir.

Sınıf öğretmenleri ders denetiminde eğitim müfettişlerinin öğretmene ilişkin tutumları boyutunda "Öğretmenlerin başarılı yönlerini takdir eder, özgüvenlerini pekiştirerek, motivasyonlarını sağlar onları cesaretlendirir." ($\bar{x}=2,90$) maddesine vermişler ve "katılıyorum" demişlerdir. Bu bulgu İnal'ın 2008 yılında yaptığı araştırmada da müfettişlerin öğretmenlere karşı tutumlarına yönelik sorulan sorulardan en çok katılım puanını alan "Öğretmenlerin güçlü yanlarını vurgularlar" bulgusuyla örtüşmektedir.

Ders Denetiminde Eğitim Müfettişlerinin Öğretmene İlişkin Tutumları Konusunda Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerinin Bağımsız Değişkenlere Göre Farklılığının İncelenmesi

Elde edilen bulgular beş başlık altında ele alınmıştır.

Cinsiyete Göre

Ders denetiminde eğitim müfettişlerinin öğretmene ilişkin tutumları konusunda sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğini bulmak için t testi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo 3' de gösterilmiştir.

Tablo 3' de görüldüğü gibi p değeri 0,05 den büyük olduğu için ders denetimlerinde eğitim müfettişlerinin öğretmene ilişkin tutumları boyutunda kadın ve erkek sınıf öğretmenlerinin görüşleri anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Tablo 3 Ders Denetiminde Eğitim Müfettişlerinin Öğretmene İlişkin Tutumları Boyutunda Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerinin Cinsiyete Göre Farklılığı (T Testi)

Gruplar	N	\bar{X}	Ss	t	p
Erkek	215	2,65	,63492	,761	0,53
Kadın	193	2,61	,56249		

* p>0,05

Yaşa Göre

Ders denetiminde eğitim müfettişlerinin öğretmene ilişkin tutumları konusunda sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin arasında yaş değişkenine göre farklılık olup olmadığını bulmak için varyans analizi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo 4' de gösterilmiştir.

Tablo 4 Ders Denetiminde Eğitim Müfettişlerinin Öğretmene İlişkin Tutumları Boyutunda Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerinin Yaşa Göre Farklılığı (Varyans Analizi)

Varyans Kaynağı	Sd	KT	KO	F	p
Gruplar arası	5	3,723	,745	2,086	,066
Gruplar içi	402	143,502	,357		
Toplam	407	147,226			

* p>0,05

Tablo 4' de görüldüğü gibi p değeri 0,05 den büyük olduğu için ders denetimlerinde eğitim müfettişlerinin öğretmene ilişkin tutumları boyutunda sınıf öğretmenlerinin görüşleri arasında yaşa göre anlamlı bir farklılık görülmemektedir.

Mesleki Kıdeme Göre

Ders denetiminde eğitim müfettişlerinin öğretmene ilişkin tutumları konusunda sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin arasında mesleki kıdem değişkenine göre farklılık olup olmadığını bulmak için varyans analizi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo 5' de gösterilmiştir.

Tablo 5 Ders Denetiminde Eğitim Müfettişlerinin Öğretmene İlişkin Tutumları Boyutunda Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerinin Mesleki Kıdeme Göre Farklılığı (Varyans Analizi)

Varyans Kaynağı	Sd	KT	KO	F	p
Gruplar arası	3	4,038	1,346	3,798	,010
Gruplar içi	404	143,188	,354		
Toplam	407	147,226			

* p<0,05

Tablo 5' de görüldüğü gibi p değeri 0,05'ten küçük olduğu için ortalamalar arasındaki fark anlamlıdır. Farkın hangi gruplar arasında

olduğunu anlamak için Tukey HSD testine başvurulmuştur. Sonuçlar Tablo 6' da verilmiştir.

Tablo 6 Ders Denetiminde Eğitim Müfettişlerinin Öğretmene İlişkin Tutumları Boyutunda Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerinin Mesleki Kıdeme Göre Farklılığı (Tukey Hsd Testi)

Gruplar	0-9 yıl arası	10-19 yıl arası	20-29 yıl arası	30 yıl ve üstü
0-9 yıl arası		*	*	
10-19 yıl arası	*			
20-29 yıl arası	*			
30 yıl ve üstü				

Tablo 6' da görüldüğü gibi 0-9 yıl ile 10-19 yıl ve 20-29 yıl grupları arasında anlamlı bir fark vardır. Ders denetiminde eğitim müfettişlerinin öğretmene ilişkin tutumlarına katılma düzeyleri 10-19 yıl ve 20-29 yıl arası olan sınıf öğretmenlerinin 0-9 yıl arasındakilere oranla daha yüksektir. Bu farkın nedeni eğitim müfettişlerini ders denetiminde

öğretmene ilişkin tutumları yönünden mesleki kıdemi fazla olan sınıf öğretmenlerinin kıdemi az olan sınıf öğretmenlerine göre daha başarılı bulmalarından kaynaklanabilir. Ders denetiminde eğitim müfettişlerinin öğretmene ilişkin tutumlarına ilişkin sınıf öğretmenlerinin mesleki kıdeme göre katılım düzeyleri Tablo 7'de gösterilmiştir.

Tablo 7 Ders Denetiminde Eğitim Müfettişlerinin Öğretmene İlişkin Tutumlarına İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Mesleki Kıdeme Göre Görüşleri

Gruplar	N	\bar{X}	Ss
0-9 yıl arası	55	2,3855	,67534
10-19 yıl arası	138	2,6543	,55869
20-29 yıl arası	158	2,6848	,59629
30 yıl ve üstü	57	2,6895	,59722

Tablo 7' de görüldüğü gibi ders denetiminde eğitim müfettişlerinin öğretmene ilişkin tutumlarına ilişkin sınıf öğretmenlerinin mesleki kıdeme göre katılım düzeyleri 2,6895 - 2,3855 ("katılıyorum" ve "çok az katılıyorum") arasında bir dağılım göstermektedir.

En Son Mezun Olunan Okula Göre

Ders denetiminde eğitim müfettişlerinin öğretmene ilişkin tutumları konusunda sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin arasında en son mezun olduğu okul değişkenine göre farklılık olup olmadığını bulmak için varyans analizi

Tablo 8 Ders Denetiminde Eğitim Müfettişlerinin Öğretmene İlişkin Tutumları Boyutunda Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerinin En Son Mezun Olduğu Okula Göre Farklılığı (Varyans Analizi)

Varyans Kaynağı	Sd	KT	KO	F	p
Gruplar arası	5	2,404	,481	1,335	,249
Gruplar içi	402	144,822	,360		
Toplam	407	147,226			

* p>0,05

Tablo 8' de görüldüğü gibi p değeri 0,05 den büyük olduğu için ders denetimlerinde eğitim müfettişlerinin öğretmene ilişkin tutumları boyutunda sınıf öğretmenlerinin görüşleri arasında en son mezun olduğu okul değişkenine göre anlamlı bir farklılık görülmemektedir.

Son Üç Yıldaki Teftiş Puanlarının Ortalamasına Göre

Ders denetiminde eğitim müfettişlerinin öğretmene ilişkin tutumları konusunda sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin son üç yıldaki teftiş puanlarının ortalamasına göre farklılık gösterip göstermediğini bulmak için t testi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo 9'da gösterilmiştir.

Tablo 9 Ders Denetiminde Eğitim Müfettişlerinin Öğretmene İlişkin Tutumları Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerinin Son Üç Yıldaki Teftiş Puanlarının Ortalamasına Göre Farklılığı (T Testi)

Son Üç Yıldaki Teftiş Puanlarının Ortalaması	N	\bar{X}	Ss	t	p
90-100	371	2,6270	,60070	-,834	0,853
76-89	37	2,7135	,61154		

Tablo 9 da görüldüğü gibi p değeri 0,05 den büyük olduğu için ders denetimlerinde eğitim müfettişlerinin öğretmene ilişkin tutumları boyutunda son üç yıldaki teftiş puanlarının ortalamasına göre sınıf öğretmenlerinin görüşleri anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Sonuç ve Öneriler

Eğitim sisteminin bir alt boyutu olan denetim, yönetimin konusu olan her alanda ve yönetimin bütün süreçlerinde kendisini etkili bir şekilde hissettiren ve çağdaş bir araç olarak

ortaya çıkmaktadır. Ders denetiminde eğitim müfettişlerinin öğretmene ilişkin tutumları konusunda sınıf öğretmenlerinin görüşlerini belirlemeye yönelik araştırmanın bulgularına göre "ders denetiminde eğitim müfettişlerinin öğretmene ilişkin tutumları" boyutunda sınıf öğretmenlerinin ölçekteki görüşleri "Katılıyorum" şeklindedir. Sınıf öğretmenleri ders denetiminde eğitim müfettişlerinin öğretmene ilişkin tutumları boyutunda en yüksek katılım puanını "Yaptığı işlerde olumlu eleştirilere açıktır, "her şey ben bilirim" tavrı sergilemez." maddesine vermişlerdir. Ders denetiminde eğitim müfettişlerinin

öğretmene ilişkin tutumları konusunda sınıf öğretmenlerinin görüşleri mesleki kıdeme göre farklılık göstermektedir fakat cinsiyet, yaş, en son mezun olduğu okul ve son üç yıllık teftiş puanı ortalamasına göre farklılık göstermemektedir. Ders denetiminde eğitim müfettişlerinin öğretmene ilişkin tutumlarına katılma düzeyleri 10-19 yıl ve 20-29 yıl arası olan sınıf öğretmenlerinin 0-9 yıl arasındakilere oranla daha yüksektir.

Araştırmanın bulgularına göre şunlar önerilebilir: (1) Sınıf öğretmenleri eğitim müfettişlerinin ders denetiminde öğretmene ilişkin tutumları boyutunda anket maddelerinden "Okul içinde ve dışında sergilediği tutum ve davranışlarla öğretmenlere örnek olur." ($\bar{x}=2,46$), maddesine "çok az katılıyorum" demişlerdir. Ders denetiminde eğitim müfettişleri öğretmenlere, okul içinde ve dışında sergilediği tutum ve davranışlarla

örnek olmalıdır. (2) Sınıf öğretmenleri ders denetiminde eğitim müfettişlerinin öğretmene ilişkin tutumları boyutunda anket maddelerinden "Yasal ödevlerini yerine getirirken kanun ve yönetmeliklere göre hareket eder." ($\bar{x}=2,21$), maddesine "çok az katılıyorum" demişlerdir. Ders denetiminde eğitim müfettişleri yasa ve yönetmeliklere göre hareket etmeye özen göstermelidir. (3) Sınıf öğretmenleri eğitim müfettişlerinin ders denetiminde öğretmene ilişkin tutumları boyutunda en yüksek katılım puanını "Yaptığı işlerde olumlu eleştirilere açıktır, "her şey ben bilirim" tavrı sergilemez." ($\bar{x}=3,22$) maddesine vermişler ve "katılıyorum" demişlerdir. Ders denetiminde eğitim müfettişleri sınıf öğretmenlerine karşı daha eleştiriye açık bir tutum sergilemelidir. (4) Ders denetiminde eğitim müfettişleri sınıf öğretmenlerine karşı yaptığı eleştirilerde yapıcı olmaya özen göstermelidir.

KAYNAKÇA

- Aydın, M. (1986). *Çağdaş Eğitim Denetimi*. Ankara: İm Yayınları
- Başar, H. (1993). *Eğitim Denetçisi, Roller, Yeterlilikleri, Seçilmesi*, Ankara: Pegem Yayıncılık
- _____ (2000). *Eğitim Denetçisi*. Ankara: PegemA Yayıncılık,
- Beycioğlu, K. & Dönmez, B. (2009) Eğitim Denetimini Yeniden Düşünmek, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 10 (2), 71-93
- Bursalıoğlu, Z. (2000). *Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış*. Ankara: PegemA Yayıncılık
- Büyüköztürk, Ş. (2007). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı*, Ankara: Pegem A Yayıncılık
- Can, N. (2004) İlköğretim öğretmenlerinin denetimi ve sorunları, *Milli Eğitim Dergisi*, 161, İnternette 25.08.2011 'de <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/161/can.htm> den indirildi.
- Dağlı, A. & Akyıldız, S. (2009) İlköğretim öğretmenlerinin görüşlerine göre ilköğretim denetmenlerinin etik davranışları, *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13, 27-38
- Demir, M. (2009) İlköğretim müfettişlerinin ders teftişlerinin öğretmenler tarafından değerlendirilmesi, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul
- Demirtaş, Z. & Ersözlü, A. (2007) İlköğretim okulu öğretmenlerinin görüşleri bağlamında teftiş sürecinde etik (Tokat ili örneği), *Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları*, 6 (1), 89-94
- Gökçe, F. (1994) Eğitimde denetimin amaç ve ilkeleri, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 10, 73-78
- Gündüz, Y. (2010) İlköğretim okullarında görev yapan yönetici ve öğretmenlerin ilköğretim müfettişlerine ilişkin tutumlarının incelenmesi, *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(2), 1-23
- İnal, A. (2008). İlköğretim Okullarında Yapılan Denetimlerde Müfettişlerin Tutum ve Davranışlarının Öğretmenler Tarafından Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul
- Karasar, N. (2007) *Bilimsel araştırma yöntemi*, 17. Baskı, Ankara: Nobel Yayınları
- Özdemir, T. Y. & Bozadak Özan, M. & Akgün, M. Denetlenenlerin Rehberlik / Teftiş Sürecinde Memnun Oldukları/Olmadıkları Hususlar, İnternette 25.08.2011 'de <http://www.belgeler.com/blg/2huw/denetlenenlerin-rehberlik-teftis-surecinde-memnun-olduklari-olmadiklari-hususlar> dan indirildi.

- Özgözcü, S. (2008) İlköğretim ve ortaöğretim öğretmenlerinin, denetmenlerin sözlü iletişim becerilerine ilişkin algı ve beklentileri, *Eğitim Bilim Toplum Dergisi*, 6 (23), 70-93
- Sarı, D. (2005) İlköğretim okulları ve denetim, *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim*, 6 (64-65), İnternette 25.08.2011 'de <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/sayi64-65/index-sari.htm> den indirildi.
- Sarıkaya, K. (2008). İlköğretim Müfettişleri ve İngilizce Öğretmenlerine Göre İlköğretim Okullarında İngilizce Derslerinin Teftişinde Karşılaşılan Sorular ve Çözüm Önerileri, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Yönetimi ve Teftiş Programı Yüksek Lisans Tezi, Ankara
- Sarıkaya, R. (2004) İlköğretim denetmenlerinin denetim sürecinde karşılaştıkları sorunlar, *Burdur Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5 (8), 114-129
- Seçkin, N. (1998). *Türkiye'de Eğitim Yönetimi*. İstanbul Kültür Koleji Eğitim Vakfı Yayınları,
- Şişman, M. (2002). *Örgütler ve Kültürler*, Ankara PegemA Yayıncılık
- Taymaz, H. (2002). *Eğitim sisteminde teftiş kavramlar, ilkeler ve yöntemler*. (5. Baskı). Ankara: PegemA Yayıncılık,
- Uğurlu, C. T. (2010) "Öğretmenlerin eğitim müfettişlerinin etik davranışlarına ilişkin görüşleri", *E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 1 (2), 66-78
- Yalçınkaya, M.(1992) *Ortaöğretimde Ders Denetimi*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, Ankara.
- Yılmaz, K. (2009) Okul müdürlerinin denetim görevi, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 10 (1), 19-35
- Şubat 2001 tarih ve 2521 sayılı Tebliğler Dergisinde yayınlanan "Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Müfettişleri Başkanlıkları Rehberlik ve Teftiş Yönergesi"

Summary

Introduction

Lesson inspection is a control system which aims to make evaluation concerning the proficiency of teachers in their field's studies, methods and level of their students. It could also be assumed that the primary aim of "lesson inspection" is to assist the teacher. In this study, we focused on (1) opinions of primary school teachers about education inspector's attitudes towards the teacher during the lesson inspection (2) whether there could be meaningful differences in their opinions based on their sex, age, occupational rank, the latest graduated school and the average of inspectional rates in the last three years. This study will surely uncover considerable clues about education inspector's attitudes towards the teacher during the lesson inspection.

Method

In the conduction of this study, the method of "general scanning" was preferred. Because it was highly impossible to reach all primary school teachers within Denizli city center borders, 408 of them were chosen through "sampling method". The data was picked up based on the poll of "Evaluation about Education Inspectors' Lesson Inspections by Teachers" which was developed by Murat Demir. The Cronbach's Alpha co-efficiency obtained during the study is $r=0.91$. To be sure whether the related variations indicated a normal dispersion, we used Kolmogorov-Smirnov Test, a method based on one sampling. According to the results which were obtained from the study, the related variation showed a normal dispersion ($z: 1.096$, $p>0.181$). For this reason, among parametric t-test, Anova test was used.

Findings and suggestions

In the scale, opinions of primary school teachers concerning "attitudes of education inspectors towards the teacher during the lesson inspection" are "I agree". On the other hand, such an expression shows that primary school teachers are satisfied with education inspectors' attitudes towards them. Moreover, the primary school teachers in the study voted at most to the term "he/she is open to positive critics in his/her field and he doesn't seem to

act like a "knowing-all" authority ($\bar{x}=3.22$)". In addition, primary school teachers may have the idea that education inspectors care about teachers' opinions after the out lesson discussions. On the other hand, based on their occupational rank, opinions of primary school teachers about education inspectors' attitudes towards them show a meaningful difference while there aren't any meaningful differences in their opinions based on "sex", "age", "the latest graduated school" and "the average of inspectional rates in the last three years".

Based on the findings of the study, the following points could surely be suggested: (1) about the term "Education inspectors exhibit guide teachers with their attitudes and behaviors out of the school", primary school teachers said largely "I agree only to a bit extent ($\bar{x}=2.46$)". Education inspectors must be sample to teachers in lesson inspection within and out of school in terms of attitudes and behaviors exhibited. (2) about the term "Education inspectors act according to laws and instructions during performance of their legal responsibilities", primary school teachers said largely "I agree only to a bit extent ($\bar{x}=2.21$)". It clearly shows that education inspectors have to pay attention to act within their legal and instructional responsibilities. (3) about the term opinions of primary school teachers about education inspectors attitudes towards them during the lesson inspection, primary school teachers said largely "They are open the positive critics and he doesn't seem to act like a "knowing-all" authority ($\bar{x}=3.22$)" by saying " Yes, I agree". As a result, education inspectors must exhibit a more flexible approach and must be open to critics. (4) Moreover, education inspectors must pay attention to be positive in their critics for primary school teachers.